

Mededeelingen van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland

Verantwoordelijk voor den inhoud Ds. G. H. Kersten te R'dam
Administratie en redactie N.V. Drukkerij en Uitg. „De Banier”,
Utrechtschestraatw. 149, Rhenen. Giro 147759. Tel. K 8377-241

Abonnementenprijs f 1.25 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Eventueel verhoogd met f 0.15 incassokosten.
Dit blad verschijnt iederen Donderdag.

KERKNIEUWS.

Beroepen: Te Amsterdam-C. Ds. T. Dorresteyn te Opeusden. — Te Rotterdam-Z. Ds. J. Fraanje te Barneveld. — Te Nieuwerkerk Ds. A. van Stuijvenberg te Yerseke.

Bedankt: Voor Middelburg Ds. J. v. d. Berg te Krabbendijke.

AMSTERDAM-C.

Het adres van den scriba der Geref. Gemeente te Amsterdam-Centrum is:

M. VALK, Bilderdijkkade 19bis, Amsterdam-C.

UITWENDIGE ZENDING.

Uit Middelburg f 5.—
Ds. R. KOK.

CENSUUR IN ZAKE CHR. SCHOOL.

A. te X. vraagt, of hij kan gecensureerd worden, omdat hij zijn kinderen niet naar de Chr. School wil zenden.

Het conflict, dat A. met zijn kerkeraad heeft, is door hem zelf veroorzaakt. Met groote opofferingen heeft de gemeente, na rijp overleg, de school gesticht, waar de kinderen in de zuivere leer worden opgevoed. Wordt dit nu door A. in het geheel niet gewaardeerd? En zoo wel, houdt hij dan zijn kinderen terug, omdat het hoofd van de school, waar zij nu gaan, vleiende woorden heeft gesproken en op nog andere wijze zijn kinderen heeft zoeken te behouden? Of zijn er persoonlijke geschillen, die hier den doorslag toch niet mogen geven? Kortom, het onthouden zijner kinderen van de school, op welker onderwijs A. niets aanmerken kan, deugt niet.

Een tweede vraag is, of A. om deze zaak te censureren is. Dit komt mij voor niet zoo te zijn. Een kerkeraad ga toch maar niet om alles en nog wat tot de censure over. Houdt aan in het vermanen. Win de menschen door onderwijs. Er zijn dikwijls vele gevoeligheden te overwinnen; losmaken is noodig van veel, dat bindt en onder dwang brengt, waarover de betrokkenen zich niet willen uitlaten, maar welk feit toch niet onbekend is aan hen, die eenige ervaring in het ambt hebben. Ik kan mij niet voorstellen, dat één classe toestemming zal geven tot den tweeden trap der censure, louter om dat een lid zijn kinderen niet naar de Christelijke School ter plaatse zendt. Maar dan moet de kerkeraad ook niet met de censure beginnen. En A. moet zich laten zeggen.

PROPONEEREN.

X. vraagt wat beteekent: „in het privé proponeeren”, waarvan art. 8 der Dordtsche Kerkorde spreekt en of het wel kerkrechtelijk is, dat studenten voor de gemeenten optreden?

In het privé proponeeren beteekent in de gemeenten optreden, zonder in het ambt te staan. Dit proponeeren stonden de oude Synoden reeds aan studenten toe. Reeds het eerste artikel van het Convent te Wezel vestigde de aandacht op de noodzakelijkheid, dat de gemeenten godzalige, geleerde en in de Heilige Schrift ervaren mannen tot dienaren en herder werden bezorgd, die het Woord Gods recht weten te snijden. Daartoe achtte dit Convent een noodig middel: kennis der talen en discipline en gestadige oefeningen in het uitleggen der Schriftuur, die men „propositiën of profetieën noemt”.

Die propositiën wilde men dus tot voorbereiding tot het ambt; daarom wilde men die „binneashuis” houden (Art. 26). Ook de Synode van Embden (1571) bevat het proponeeren aan, onder praesidium van een leeraar (Art. 52).

De Synode te Dordrecht bepaalde in 1578: „In de gemeenten, daar studenten zijn in de theologie, zullen dezelve alle weken in een bijzondere verzameling daartoe bestemd, in de tegenwoordigheid der Dienaren des Woords in het proponeeren geoefend worden, opdat zij door het oordeel en de vermaning derzelve tot den dienst bekwaam gemaakt worden”.

Een proponeeren dus:

a. in bijzonder daartoe belegde samenkomsten;

b. onder toezicht en leiding der predikanten als middel ter voorbereiding tot het ambt, zoo bepaalde eveneens de Synode van Middelburg 1581, Art. 14 en die van 's-Gravenhage (1568, art. 18). Deze laatste Synode bepaalde daarbij nadrukkelijk dat geen proponenten de gemeente openbaarlijk van den predikstoel zullen leeren, dan die wettelijk geëxamineerd en bekwaam gekend zijn in de Universiteit of Classe en zullen nochtans zich niet bevorderen de sacramenten te bedienen, tot den tijd toe, dat zij volkomen beroepen en bevestigd zijn”.

Dus studenten werd in deze bepaling het recht gegeven te proponeeren in de gemeenten, m.a.w. te prediken zonder

dat zij nog in het ambt bevestigd zijn, waarom het hun dan ook niet toekomt de sacramenten te bedienen. Doch alleen die studenten, die tevoren geëxamineerd zijn.

Eindelijk bepaalde de Synode van 1618-1619 dat degenen, „die niet gestudeerd hebben” eerst zullen geëxamineerd worden en naardat zij in het examen bevonden worden, een tijd lang in het privé zullen proponeeren.

Als regel mag dus wel gesteld, dat het niet ambtelijk optreden slechts aan hen werd vergund, die tevoren hun kerkelijk examen hadden afgelegd. Wij geven dit recht aan hen, die hun eerste examen aan de Theologische School deden. Dit geschiedt vanwege den nood der gemeenten en het proponeeren der studenten wordt dan ook zeer gewaardeerd. In het eerste studiejaar wordt getracht een grondslag te leggen, die eenige vrijmoedigheid geeft voor het optreden in de gemeenten. Toch kleven aan deze regeling groote bezwaren. De studie lijdt er onder en voor de studenten zelve is zij te zwaar. Hoezeer ware te wenschen, dat de Heere het getal getrouwe dienaren onder ons zóó vermeerderde, dat de arbeid aan de Theologische School rustiger kon worden verricht. Geloof mij, de studenten overwerken zich. De gemeenten dringen niet al te zeer. Mochten zij den Heere bidden, om arbeiders in den wijngaard.

Toch meen ik het proponeeren van hen, die tot den dienst des Woords en der sacramenten aangenomen werden, niet als onkerkrechtelijk te moeten kwalificeeren en wel te onderscheiden van het optreden van oefenaars, die geen roeping hebben. Over hen schreef ik reeds in een vorig nummer in antwoord op een daartoe gestelde vraag.

ART. 76 EN 77 D.K.O.

X. vraagt wat het onderscheid is tusschen Art. 76 en 77 der Dordtsche Kerkorde? Zulks in verband daarmee, dat Art. 77 spreekt van drie trappen van censure alleer men tot de afsnijding komt. De kerkeraad wenscht niet terug te treden voor dreigingen, doch toch ook met voorzichtigheid te handelen; en zou daartoe eenig meer licht wenschen met name in de strekking der genoemde artikelen.

Ik kan in de Mededeelingen geen verhandeling geven van de kerkelijke tucht. Daarvoor moge ik verwijzen naar mijn brochure: „De tucht in de Kerke Christi”. Hier zij alleen opgemerkt, dat in Art. 76 gesproken wordt van het afhouden van het Heilig Avondmaal van hen, wier zonde of in het openbaar gekomen zijn, of openbaar bedreven werden. Hiertoe gaat de kerkeraad over, omdat de openbare zonde algemeen ergernis verwekt. Zelfs kan na openbare schuldbelijdenis, waardoor de verzoening tot stand komt, afhouding van het Heilig Avondmaal gedurende eenigen tijd nog noodig zijn, vanwege de ergernis, die de zonde heeft verwekt. Maar indien het tot schuldbelijdenis niet komt, en de bedrijver van de zonde verhardt, dan wordt overgegaan tot de in Art. 77 genoemde excommunicatie in drie trappen. Aan de gemeente wordt in het openbaar kennis gegeven van de bedreven zonde. Doch die openbare kernisgeving geschiedt niet dan nadat aan den zondaar naarstigheid bewezen is in het bestraffen en „menigvuldige vermaningen”. Men gaat dus maar niet haastig over tot de afkondiging in de gemeente. De z.g.n. 1e, 2e en 3e trap der censure (art. 77) worden dus voorafgegaan door toepassing van art. 76 (afhouden van het Heilig Avondmaal en verscheiden vermaningen).

HOE MOETEN AFGEVAARDIGDEN TER CLASSE STEMMEN?

X. vraagt, of de afgevaardigden der kerkeraden op de classe moeten stemmen, zooals de kerkeraad tevoren besloten heeft.

Als dat waar was, behoefde er geen classe gehouden te worden; dan maakte de kerkeraad de zaken maar uit. Waarom zijn er classen en synoden? Dit zijn wel niet hoogere, maar toch meerdere vergaderingen, waarin de gaven des Heiligen Geestes rijker dan in een en enkelen kerkeraad uitkomen, omdat uit de verschillende naastbijgelegen kerken ambtsdragers aanwezig zijn. Maar dan moet de kerkeraad zich niet boven de classe stellen en tevoren de te behandelen zaken vast stellen. Het is goed, dat de kerkeraad het agenda der classe bespreekt en zijn oordeel geeft over de te behandelen zaken, maar aan dit oordeel kan hij de afgevaardigden niet volstrekt binden. Het is zeer wel mogelijk, dat op de classe een ander licht op de zaken valt, dan de kerkeraad had; dat de afgevaardigden tot andere gedachten komen en dus anders stemmen dan de kerkeraad tevoren wilde bepalen. De afgevaardigden stemmen **zonder ruggespraak**. Zij zullen echter, indien zij van het oordeel huns kerkerads afwijken, daarvan wel rekenschap moeten kunnen geven.

PREDIKBEURTEN.

DONDERDAG 8 JULI.

ELSPÉET: 3 en 7 u. Ds. Fraanje (H.A.)
HILVERSUM: 7.15 uur Ds. Heikoop.
LEIDEN: 7.30 uur Ds. Verhagen.
LEERDAM: 7.30 uur Ds. Ligtenberg.
NIEUWERKERK A. D. IJSSEL: 7 uur Dhr. Blok.
POORTUGAAL: 7.30 uur Ds. Ch. v. d. Woestijne.
RIJSSEN (Eschkerk): 2 en 7.30 u. Dr. C. Steenblok.
ROTTERDAM, Rauwenhoffplein 25: 7.30 uur Ds. Lamain.
TER AA: 7.15 uur Ds. Honkoop.
TERNEUZEN: 1 maal Ds. Bel.

VRIJDAG 9 JULI.

NIJKERK: 7 uur Ds. Kok.
OUD-BEIJERLAND: 7 uur Ds. Lamain (Voorber. H.A.).

ZATERDAG 10 JULI.

ALMELO: 7.30 uur Dhr. Rijkssen.
AMSTERDAM-N.: 7.30 uur Dhr. Blok.
KLAASWAAL: 8 uur Ds. Lamain.
NIEUW-BEIJERLAND: 4 u. Ds. Lamain.
ST. ANNALAND: 8.10 uur Ds. T. Dorresteyn (Voorber. H.A.).

ZONDAG 11 JULI.

AAGTEKERKE: 10 en 2.30 u. leesd.
AALBURG: 10.30 en 7 uur leesdienst.
AALST: 9.30 en 2.30 uur leesdienst.
AKKRUM: 10 en 5 uur leesdienst.
ALBLASSERDAM: 10 en 5 uur leesd.
ALMELO: 10 en 4 uur leesdienst.
AMERSFOORT: 10 en 5 uur leesdienst.
AMSTERDAM-C., Looiersgracht 70-72: 10 en 4.30 uur leesdienst.
AMSTERDAM-N., Juliana van Stolberg-school, Tuindorp-Oostzaan: 10 en 4.30 uur leesdienst.
ANDIJK (Oost): 10.30 en 4.30 u. leesd.
APELDOORN: Rustenburgstraat: 10 en 3 uur leesdienst.
AXEL: 10, 2.30 en 6 uur leesdienst.
BARNEVELD: 10, 2.30 en 6 uur Ds. J. Fraanje.
BEEKBERGEN: 10 en 3 uur leesdienst.
BENTHUIZEN: 10.30 en 7 uur leesd.
BERKENWOUDE: 10.30 en 8 u. leesd.
BIEZELINGE: 9.30, 2 en 5.30 uur leesd.
BODEGRAVEN: 10 en 6 uur leesd.
BOSKOOP: 10 en 6 uur leesdienst.
BORSSELE: 10, 3 en 6 uur leesdienst.
BRUNISSE: 10 en 3 uur leesdienst.
CAPELLE A. D. IJSSEL: 10 en 5 uur leesdienst.
CAPELLE (N.-B.): 9.30 en 6 u. leesd.
COLIJNSPLAAT: 9.30, 2 en 6 uur leesd.
DINTELOORD: 10, 2.30 en 6 u. leesd.
DIRKSLAND: 10.30 en 7 uur Ds. Bel.
DORDRECHT: 10 en 5 uur leesdienst.
EDE, Bettelkamperpad 27: 10 en 3 uur leesdienst.
EDERVEEN: 9.30 u. leesdienst en 2 uur Ds. Kok.
ELSPÉET: 10 en 3 uur leesdienst.
ELST (U): 9.30 en 5 uur leesdienst.
ENKHUIZEN: 10 en 4.30 uur leesd.
ENSCHDEDE: leesdienst.
GENEMUIDEN: 9.30 en 2.30 u. leesd.
GIESSENDAM: 10 en 6.30 uur leesd.
GOES: 9.30, 2 en 6 uur leesdienst.
GORINCHEM: leesdienst.
GOUDA: 10 en 5 uur Ds. A. de Blois.
GOUDSWAARD: 11 en 7 uur leesd.
's-GRAVENHAGE: 10 en 4.30 uur Ds. Honkoop.
's-GRAVENPOLDER: 9.30, 1.30 en 5.30 uur leesdienst.
's-GRAVENZANDE: leesdienst.
GRONINGEN: 10 en 4 uur leesdienst.
HAAMSTED: leesdienst.
HAARLEM, Lange Molenstr. 22: leesd.
HEDEL: 10.30 en 7 uur leesdienst.
HERKINGEN: 11 en 7.30 uur leesd.
H. I. AMBACHT: 10 en 7.30 uur Ds. Ch. v. d. Woestijne.

HILVERSUM, Langestraat 50aa: 10 en 5 uur Ds. Hofman.
HOEDEKENSKERKE: 10.30, 3 en 6 uur leesdienst.
HOEK (Z.): leesdienst.
HOOFDDORP: 10 en 3 uur leesdienst.
KAMPEN: 10 en 6 uur Ds. Vreugdenhil.
KAMPERLAND: leesdienst.
KATWIJK a. ZEE: 10 en 5 uur leesd.
KLAASWAAL: 11 en 7 uur leesdienst.
KORTGENE: 10.30, 3 en 7 u. leesd.
KRABBENDIJK: 10, 2.30 en 6.30 uur Ds. J. van den Berg.
KRUININGEN: 10, 2.30 en 6.30 u. leesd.
LEERDAM: 10 uur (H.A.) en 6.30 uur Dr. Steenblok.
LEIDEN: 10 en 5 uur leesdienst.
LEMMER: 10, 2.30 en 7.30 uur leesd.
LISSE: 10 en 4 uur leesdienst.
MEEUWEN: leesdienst.
MELISKERKE: 10, 2.30 en 6.30 u. leesd.
MIDDELBURG, 9.30, 2 en 6 uur leesd.
MIDDELHARNIS: 10 en 3 uur leesd.
MOERKAPELLE: 10.30, 3 en 7 u. leesd.
MIJDRECHT: 9.15 en 3 uur leesdienst.
NAALDWIJK: 9.30 en 3.30 uur leesd.
NIEUWBEIJERLAND: 11, 3.30 en 7 uur leesdienst.
NIEUWDORP: 10.30, 3 en 6.30 u. leesd.
NIEUWERKERK (Z.): 11, 3.30 en 7 uur leesdienst.
NIEUWERKERK A. D. IJSSEL: 10 en 5 uur leesdienst.
NISSE: 9.30, 2 en 6 uur leesdienst.
NUNSPEET: 9.30 en 2.30 uur leesd.
NIJKERK: 9.30 en 6 uur leesdienst.
NIJVERDAL: 9.30 en 3 uur leesdienst.
OCHTEN: 10 en 6 uur leesdienst.
OOSTBURG: leesdienst.
OOSTERLAND: 10, 2.30 en 6 u. leesd.
OOSTKAPELLE: 10 en 2.30 u. leesd.
OPHEUSDEN: 10 en 6 uur leesd.
OUD-BEIJERLAND: 10 uur (H.A.), 2.30 en 6.30 uur Ds. Lamain.
OUDDORP: 10.30 en 3.30 uur leesd.
OUDEMIRDUM: 10 en 2.30 uur leesd.
OUDEWATER: 9.30 en 3 uur leesd.
POEDEROOYEN: 9.30, 2.30 en 6.30 uur leesdienst.
POORTUGAAL: 10 en 5 uur leesdienst.
POORTVLIET: 11, 3.30 en 7.30 uur Dhr. Aangeenbrug.
RHENEN: 10 en 5.30 uur leesdienst.
RIDDERKERK: 10 en 4.30 uur Ds. Chr. v. d. Woestijne.
RILLAND-BATH: Ds. B. van Neerbos.
ROTTERDAM-C.: 10 uur leesd. en 5 u. Ds. Kersten.
Rauwenhoffplein 25: 10 en 5 uur leesd.
ROTTERDAM-Z. 10 en 2.30 uur Ds. Kersten en 5.30 uur leesd.
DE RIJP: 10.30 en 3 uur leesdienst.
RIJSSEN: Walkerk, leesdienst.
Eschkerk: 9.30, 2.30 en 6 uur leesd.
SCHERPENISSE: 11, 3.30 en 7.30 uur leesdienst.
SCHERPENZEEL (Gld.): 10 en 6 uur leesdienst.
SEROOSKERKE: 10 en 2.30 uur leesd.
ST. ANNALAND: 11.10 (H.A.), 3.40 (H.D.) en 7.10 uur Ds. Dorresteyn.
ST. MAARTENSDIJK: leesdienst.
STAVENISSE: leesdienst.
ST. PHILIPSLAND: 11, 3.30 en 7 u. leesd.
STOLWIJK: 10.30 en 7.30 uur leesd.
TER AA: 10 en 7 uur leesdienst.
TERNEUZEN: 10, 2.30 en 6 uur leesd.
TERWOLDE: 9.30 en 2 uur leesdienst.
THOLEN: 10.30, 2.30 en 6 uur leesd.
TRICHT: 10 en 7 uur leesdienst.
UDELL (De Beek): 10.30 en 3 u. leesd.
UTRECHT, Boothstraat: 10 en 5.30 u. Ds. M. Heikoop.
VEEN: 3 maal leesdienst.
VEENENDAAL: 9.30 en 5 uur Ds. Kok.
VLISSINGEN: 9.30 Gharistraat, 2 en 6 uur Luthersche Kerk leesdienst.
VLAARDINGEN: 10 en 5 uur Ds. Ligtenberg.
VRIEZENVEEN: 9.30, 2.30 en 7.30 uur Dhr. Rijkssen.
WAARDE: 9.30, 1.30 en 5.30 u. leesd.

WAGENINGEN: 10 en 6 uur leesdienst.
WEMELDINGE: 10, 2 en 6 uur leesd.
WERKENDAM: 10 en 6 uur leesdienst.
WESTKAPELLE: 9.30, 2 en 6 uur Ds. A. Visser.
WESTZAAN: 10 uur leesd. en 2.30 uur Dhr. Blok.
WIJERDEN: 9.30 en 2.30 uur leesdienst.
WOERDEN: 10 en 6.30 uur Dhr. Wijting.
WOLPHAARTSDIJK: 10.30, 3 en 7 uur leesdienst.
YERSEKE: 10, 2 en 6 uur Ds. A. van Stuijvenberg.
ZAANDAM, Geb. Langstr.: 9.30 en 7 u. Dhr. Blok.
ZEIST: 10 en 5 uur leesdienst.
ZIERIKZEE: 10.30, 3 en 7 uur leesd.
ZOETERMEER: 10, 3 en 7 uur leesd.

MAANDAG 12 JULI.

HERKINGEN: 7.30 uur Ds. J. v. d. Berg.
ST. ANNALAND: 8.10 uur Dhr. Aangeenbrug.

DINSDAG 13 JULI.

ASPEREN: ? uur Dhr. Blok.
DORDRECHT: 7.30 uur Ds. A. van Stuijvenberg.
LEMMER: ? uur Dr. Steenblok.
MIJDRECHT: 7.15 uur Ds. Lamain.
NAALDWIJK: 7.30 uur Ds. Honkoop.
WESTZAAN: 7.30 uur Ds. Kok.
ZAANDAM, Gerel. Kerk H.V. Hazepad: 7.30 uur Ds. Ligtenberg.

WOENSDAG 14 JULI.

ALBLASSERDAM: 3.30 en 7 uur Ds. A. van Stuijvenberg.
AMSTERDAM-C.: 7.30 uur Ds. Ligtenberg.
MIDDELHARNIS: 7 uur Ds. v. d. Berg.
NIJKERK: 7 uur Dhr. Wijting.
RIJSSEN (Esch): 2.30 en 7.30 uur Ds. J. Fraanje.
ROTTERDAM, Rauwenhoffplein, 7.30 uur Ds. Lamain.

DONDERDAG 15 JULI.

AKKRUM: 8 uur Dr. Steenblok.
HILVERSUM: 7.15 uur Ds. Verhagen.
POEDEROOYEN: 2.30 uur (huw. bev.) en 7 uur Ds. Lamain.

VRIJDAG 16 JULI.

POORTUGAAL: 7.30 uur Ds. Ligtenberg.
ZEIST: 7 uur Ds. Verhagen.
ZOETERMEER: 7.30 uur Ds. Lamain.

ZATERDAG 17 JULI.

HAARLEM: 4 uur Ds. Lamain.

Mededeelingenblad der
Gerel. Gemeenten
Utrechtsche straatweg 149
Rhenen

Den heer J. de Boer,
Lorentsweg 91,
HILVERSUM.